

VENDIM
Nr. 8, datë 8.2.2019

**PËR MIRATIMIN E TARIFAVE TË SHËRBIMIT TË FURNIZIMIT ME UJË DHE
LARGIMIN E UJËRAVE TË NDOTURA PËR SHOQËRINË UJËSJELLËS -
KANALIZIME
POLIÇAN SHA**

Në mbështetje të neneve 13, 14, 21 dhe 22, të ligjit nr. 8102, datë 28.3.1996 “Për kuadrin rregullator të sektorit të furnizimit me ujë dhe largimit e përpunimit të ujërave të ndotura”, të ndryshuar (ligji nr. 8102), vendimit të Komisionit Kombëtar Rregullator nr. 39, datë 9.12.2015 “Për miratimin e politikës tarifore për shërbimin e furnizimit me ujë dhe largimit e përpunimit të ujërave të ndotura” (vendimi nr. 39), vendimit të Komisionit Kombëtar Rregullator nr. 40, datë 9.12.2015 “Për miratimin e dokumentacionit mbështetës për miratimin e tarifave për shërbimin e furnizimit me ujë, largimin e përpunimin e ujërave të ndotura” (vendimi nr. 40), vendimit të Komisionit Kombëtar Rregullator nr. 41, datë 9.12.2015 “Për miratimin e procesit të miratimit të tarifave për shërbimin e furnizimit me ujë, largimin e përpunimin e ujërave të ndotura” (vendimi nr. 41), vendimit të Komisionit Kombëtar Rregullator nr. 42, datë 9.12.2015 “Për miratimin e metodologjisë për vendosjen e tarifave për shërbimin e furnizimit me ujë dhe largim e përpunimin e ujërave të ndotura” (vendimi nr. 42),

Komisioni Kombëtar Rregullator,

në mbledhjen e datës 8.2.2019, pasi shqyrtoi dokumentacionin e paraqitur nga Drejtoria Tekniko-Ekonomike mbi kërkesën e Ujësjiellës-Kanalizime Poliçan sh.a., për miratimin e tarifave të shërbimit të furnizimit me ujë dhe kanalizime,

VËREN SE:

1. Shoqëria “Ujësjiellës-Kanalizime Poliçan” (UK Poliçan), me shkresën nr. 389, datë 28.6.2018 “Kërkesë për nivel të ri tarife për shërbimin e furnizimit me ujë të pijshëm dhe largimin e përpunimin e ujërave të ndotura”, për të tri kategoritë e konsumatorëve, të shoqëruar me dokumentacionin sipas përcaktimeve të parashikuara në ligjin nr. 8102 dhe vendimin nr. 40.

2. Komisioni Kombëtar Rregullator (KKRR), pasi e gjeti paraqitjen e kërkesës për vendosjen e tarifave të shërbimit për furnizimin me ujë dhe largimin e ujërave të ndotura dhe tarifë fikse të shoqërisë UK Poliçan, në përputhje me përcaktimet dhe procedurën e parashikuar në vendimin nr. 40, me vendimin nr. 59, datë 20.7.2018 vendosi fillimin e procedurës për shqyrtimin e aplikimit për propozimin e bërë nga UK Poliçan për nivelin e ri tarifor për shërbimet UK për të gjithë zonën e riorganizuar të shërbimit në zbatim të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 63, datë 27.1.2016 “Për riorganizimin e operatorëve që ofrojnë shërbimin e furnizimit me ujë, grumbullimin, largimin dhe trajtimin e ujërave të ndotura”.

3. UK Poliçan, nëpërmjet shkresës nr. 389 prot., datë 28.6.2018, me lëndë “Kërkesë për nivel të ri tarife për shërbimin e furnizimit me ujë të pijshëm dhe largimin e përpunimin e ujërave të ndotura”, për të tri kategoritë e konsumatorëve të paraqitur në tabelën më poshtë.

Tabela me tarifat aktuale dhe të propozuara nga shoqëria sipas kategorisë së konsumatorëve

Kategoritë e konsumatorëve	Tarifat aktuale		Tarifat e propozuara
	NJA Poliçan	NJA Vërtop	Zona e shërbimit
A. Tarifë volumetrike për furnizimin me ujë	Lekë/m³	Lekë/m³	Lekë/m³
1. Konsumatorë familjarë	37	44	50
2. Konsumatorë publikë	80	125	125
3. Konsumatorë privatë	95	125	125
4. Uji me shumicë UK Berat Kuçovë	-	-	23.9
5. Uji me shumicë UK Skrapar	-	-	21.41
B. Tarifë volumetrike për KUN-in	Lekë/m³	Lekë/m³	Lekë/m³
1. Konsumatorë familjarë	9	9	12.5
2. Konsumatorë publikë	9	9	20
3. Konsumatorë privatë	9	9	20
C. Tarifë fikse	Lekë/muaj/lidhje	Lekë/muaj/lidhje	Lekë/muaj/lidhje
1. Konsumatorë familjarë	-	100	100
2. Konsumatorë publikë	-	200	200
3. Konsumatorë privatë	-	200	200
4. Uji me shumicë	-	-	1000

4. Referuar kërkesës dhe dokumentacionit shoqërues, rezulton se treguesit e arritur të performancës për vitin 2017 dhe objektivat e propozuar nga shoqëria UK Poliçan për vitin 2019, janë sipas tabelës së mëposhtme:

Treguesit e performancës	Njësia	Treguesit e performancës Viti 2017	Objektivat e propozuar nga shoqëria Viti 2019
Uji pa të ardhura	%	60	32.6
Mbulimi i kostove O&M	%	46.6	99.3
Mbulimi i kostove totale	%	44.6	90.8
Niveli i matjes	%	63.4	90.5
Vazhdimësia e FU-së	orë/ditë	16	24
Efikasiteti i stafit	Staf/1000 lidhje	14.5	6.7
Mbulimi me ujë	%	63.5	71.8
Mbulimi me KUN	%	-	69.5
Norma e arkëtimit	%	78.8	88.4

a) Treguesi “Uji pa të ardhura”, për vitin 2017, është në nivelin 60%. Sasia e ujit të prodhuar është 715, 525 m³ ujë. Humbjet administrative janë 51% e humbjeve totale, ndërsa ato reale 49% e tyre. Për vitin 2018, shoqëria parashikon që niveli i UPA-së të pësojë një rënie të lehtë (58, 3%).

Për vitin 2019, shoqëria parashikon që niveli i humbjeve të jetë 32.6%. Ky ndryshim kaq i madh është i pritshëm, sepse shoqëria ka parashikuar të shesë ujë me shumicë rreth 300 mijë m³ shoqërive UK Skrapar dhe UK Berat Kuçovë.

b) Nevoja për të ardhura, për vitin 2019, synon përmirësimin e nivelit të mbulimit të kostove O&M nga rreth 47% për vitin 2017 në 99.3%. Mbulimi i kostove O&M në këtë nivel do të përbënte një kërcim mjaft të madh të vlerës së faturës për konsumatorët familjarë, me rrezikun e pasojave negative nga një reaksion në masë për mospagim të faturës së ujit nga ana e tyre.

c) Si për vitin e mbyllur 2017, por edhe aktualisht për vitin 2018, shoqëria raporton të njëjtin nivel matjeje rreth 63.4%. Për vitin 2019, shoqëria ka parashikuar të instalojë 1000 matës për klientët familjarë që do të përmirësojnë këtë tregues në nivelin 90%. Ky është një objektiv ambicioz i shoqërisë, që përkon dhe me nismat e qeverisë në kuadër të reformës së ujit, ndërkohë që nuk do të lejohet asnjë klient jofamiljar pa matës. Nga ana tjetër, bashkia planifikon të instalojë edhe 100 matës familjarë në NJA Vërtop dhe Terpan. Faturimi aforfe do të vazhdojë edhe gjatë vitit 2019 për rreth 300 klientë familjarë.

d) Aktualisht, vazhdimësia e furnizimit me ujë është mesatarisht 16 orë në ditë në zonën urbane të Bashkisë Poliçan, kurse NJA Vërtop furnizohet 24 orë çdo ditë të javës.

Objekti i shoqërisë është që deri në fund të vitit 2019 si rezultat i investimeve në proces dhe atyre të pritshme e gjithë zona e shërbyer nga UK Poliçan ka si objektiv të furnizohet 24 orë në ditë.

e) Treguesi “Norma e arkëtimit” për vitet 2017-2018 është 78%, ndërsa për vitin 2019 parashikohet në nivelin 88%. Shoqëria është angazhuar në sensibilizimin e konsumatorëve për shlyerjen e detyrimit në kohë, si dhe në kontrollin e vazhdueshëm mbi konsumatorët debitorë.

f) Sh.a. UK Poliçan raporton popullsinë totale në zonën e juridiksionit 17,271 banorë, ku treguesi mbulimi me ujë nga 63.5% në vitin 2017, synon të shkojë në 71.8% në vitin 2019, duke marrë në konsideratë investimet e parashikuara nga Bashkia Poliçan.

g) Shoqëria, vetëm më 2018-n, ka filluar të ofrojë shërbimet e KUN Poliçanit dhe një pjesë të konsiderueshme të NJA Vërtop. Kjo përkon me 67,2% të popullsisë në juridiksion. Për vitin 2019, ky shërbim parashikohet të jetë në nivelin 69,5%.

h) Në vitin 2017, shoqëria e kryente aktivitetin e saj me 42 punonjës, pra me një tregues efikasiteti stafi 14.5 punonjës për 1000 lidhje ujësjellësi. Niveli i lartë i këtij treguesi justifikohet pasi shoqëria deri në vitin 2017 ka ofruar vetëm shërbimin e furnizimit me ujë të pijshëm, ndërkohë që referenca e këtij treguesi duhet të përfshijë dhe lidhjet e KUN-it. Ky tregues rritet, gjithashtu, artificialisht, sepse shërbimin e rojeve shoqëria e kryen jo me të tretë, por me punonjësit e saj.

Në vitin 2018 shoqërisë i transferohen nga Bashkia Poliçan shërbimet e KUN-it, të cilat rritin me 6 punonjës të tjerë stafin e saj. Marrja e këtyre shërbimeve influencon në përmirësimin e këtij treguesi, gjithashtu, artificialisht në 8.13 punonjës për 1000 lidhje UK. Gjithsesi shoqëria planifikon që në vitin 2019 të reduktojë me 4 punonjës stafin operues, pra gjithsej do të zhvillojë aktivitetin me 44 punonjës. Efekti i uljes së numrit të stafit dhe njëkohësisht rritja e numrit të lidhjeve edhe pse në nivele të ulëta krahasuar me vitin aktual 2018 do të sjellë përmirësim të këtij treguesi, i cili, në mbyllje të vitit 2019, parashikohet të jetë 6.7 punonjës për 1000 lidhje UK.

5. Nevoja e ndryshimit të tarifave nga ana e UK Poliçan argumentohet:

a) Pas zgjerimit të zonës së shërbimit Shoqëria aplikon për herë të parë sipas metodologjisë “Për vendosjen e tarifave për shërbimin e furnizimit me ujë dhe largimin e përpunimit e ujërave të ndotura”, miratuar nga Komisioni Kombëtar Rregullator, me vendimin nr. 42, datë 9.12.2015, bazuar në analizën e gjendjes teknike dhe ekonomike të saj, konkretisht analizën e kostove dhe të ardhurave për shërbimet e ofruara, analizën dhe përcaktimin e objektivave për treguesit e performancës.

b) Nevojën për përmirësimin e treguesve të performancës në aspektin ekonomik dhe në drejtim të përmirësimit të cilësisë së shërbimit.

c) Nevojën e përmirësimit të performancës financiare, ku kostot e shërbimeve UK nuk mbulohen as

50% me të ardhurat e faturuara për këto shërbime. Shoqëria krahas përpjekjeve për mirë menaxhim në drejtim të mbajtjes nën kontroll të kostove, si dhe rritjes së eficiencës së mbledhjes së të ardhurave e ka të domosdoshme ndryshimin e tarifave me qëllim gjenerimin e të ardhurave shtesë për përballimin e kostove të domosdoshme dhe të justifikuara.

d) Shoqëria ende ka nevojë për subvencione nga qeveria për shlyerjen e faturave të energjisë elektrike, si dhe të detyrimeve të tjera të prapambetura, por dhe të përballimit të kostove të tjera të vitit.

6) ERRU, gjatë procesit të analizës teknike ekonomike, sipas metodologjisë së llogaritjes së tarifave të përcaktuar në vendimin nr.42, ka kërkuar nga UK Poliçan informacion shtesë, si dhe verifikim të saktësisë së të dhënave, të cilat janë vënë në dispozicion.

7. ERRU-ja, në vlerësimin e tarifave të propozuara dhe treguesve të performancës, si dhe në analizën ekonomike financiare, ka marrë në konsideratë përmbushjen nga ana e UK Poliçan të:

a) Kërkesave të ligjit nr. 8102, si dhe të akteve nënligjore dhe kuadrit rregullator në fuqi, në mënyrë të veçantë mbrojtjen e konsumatorëve nga çmimet monopol;

b) Kërkesave të ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, të ndryshuar, (ligji nr. 9121), për mos lejin e abuzimit me pozitën dominuese në treg të ndërmarrjes nëpërmjet vendosjes, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, të çmimeve të padrejta të shitjes apo e kushteve të tjera të tregtimit;

c) Kërkesave të ligjit nr. 9902, datë 17.4.2008 “Për mbrojtjen e konsumatorëve”, të ndryshuar (ligji nr. 9902);

d) Orientimit drejt mbulimit të kostove O&M pasi aktualisht shoqëria bën pjesë në grupin e shoqërive që nuk i mbulojnë këto kosto.

e) Tarifat e propozuara nga operatori të jenë në përputhje të plotë me parimin ligjor rregullator mbi përballueshmërinë, sipas të cilit tarifat duhet të jenë të përballueshme.

f) Tarifat e propozuara nuk sjellin për pasojë efekte negative në mjedis nga veprimtaria e operatorit në zonën e shërbimit që ato do të aplikohen.

g) Në përcaktimin e nivelit tarifor për dy shërbimet UK, si dhe për shitjen e ujit me shumicë për dy shoqëritë UK Skrapar dhe UK Berat Kuçovë, ERRU-ja ka llogaritur nevojën për të ardhura të shoqërisë duke marrë në konsideratë përmirësimin e treguesit mbulimi i kostove O&M në nivel të tillë që dhe tarifat të mos pësojnë kapërcim me efekt të ndjeshëm të konsumatorët, por nga ana tjetër të përmbushen gradualisht nevojat e shoqërisë për një përmirësim gradual të qëndrueshmërisë financiare duke siguruar dhe realizimin e objektivave mbi treguesit e performancës të vendosur nga ERRU-ja për vitin 2019.

Nisur nga sa më sipër ERRU-ja për shërbimin e furnizimit me ujë të pijshëm:

- e gjen të justifikuar propozimin e shoqërisë si për tarifën volumetrike ashtu dhe për tarifën fikse për konsumatorët familjarë;

- e gjen të pajustificuar propozimin për tarifën fikse dhe atë volumetrike për konsumatorët privat dhe institucione;

- e gjen të pajustificuar tarifën volumetrike të shitjes së ujit me shumicë për shkak të pasaktësive në llogaritje dhe tarifën fikse të shërbimit për dy blerësit UK Skrapar dhe UK Berat Kuçovë.

Për shërbimin e kanalizimeve

- ERRU-ja e gjen të pajustificuar propozimin e shoqërisë për tarifat volumetrike për të tre kategoritë e klientëve për largimin e ujërave të ndotura.

8. ERRU-ja, në bazë të analizës, verifikimeve dhe komunikimit me stafin drejtues të shoqërisë i konsideron të arritshëm objektivat mbi treguesit e performancës dhe për këtë rekomandon:

- Shoqëria duhet të hartojë një plan biznesi 5-vjeçar sipas standardit të AKUM-it i cili duhet të jetë i disponueshëm në propozimin pasardhës për ndryshimin e tarifave.

- Shoqëria duhet të evidentojë klientët problematike, të hartojë një plan masash të detajuar për vjeljen e debive të prapambetura dhe në përputhje me kërkesat e reformës së ujit.

- Shoqëria duhet të hartojë planin për menaxhimin e “shpenzimeve të tjera” duke zvogëluar kostot nga kamatëvonesat për shkak të paaftësisë paguese në kohë të faturave të energjisë elektrike dhe penalitetet për detyrimet tatimore.

- Shoqëria duhet të evidentojë gjendjen e aseteve të ndara për ujin dhe kanalizimet, amortizimin e tyre, si dhe grupimin sipas moshës së aseteve me qëllim marrjen e masave për rinovimin e tyre kjo në funksion edhe të të ardhurave të shoqërisë.

- Shoqëria duhet të negociojë e të koordinojë me AKUM-in me qëllim përfitimin e subvencioneve në kohën dhe vlerën e nevojshme me qëllim reduktimin e kostove të panevojshme si gjoba e kamatëvonesa.

- Peshën më të lartë të shpenzimeve ndaj totalit të kostove për të tri vitet e zënë shpenzimet për personelin me rreth 59% për vitin 2019. Shoqëria duhet të hartojë një organigramë më efektive dhe me përshkrime të detajuara të punës dhe të justifikuar për çdo pozicion me qëllim uljen e kostove të punës dhe rritjen e qëndrueshmërisë financiare të saj.

- Shoqëria duhet të mbajë në kontabilitet të ndara me qendra kostoje shërbimet që ofron ujë dhe kanalizime me qëllim që dhe tarifat të orientohen drejt kostove.

- Shoqëria duhet të pajisë me matës burimin pasi niveli i sasisë së ujit që konsiderohet si humbje nga pasaktësia në matje në prodhim është i papranueshëm. Reduktimi i humbjeve administrative është një emergjencë për sh.a. UK Polican. Gjatë periudhës që shoqëria nuk ka të instaluar matës në prodhim, duhet të mbajë regjistra ku të pasqyrohet sasia ditore e ujit që prodhohet bazuar në orët e punës të secilës pompë në stacionin e pompimit.

-Për të hartuar bilancin e ujit sa më real, duhet të tregojë kujdes në mbledhjen e të dhënave për të plotësuar sa më saktë të gjithë nën zërat. Kryesisht duhet të bëhen përpjekje për vlerësimin e humbjeve që vijnë nga nën faturimi i klientëve pa matje si nga mbi përdorimi i ujit nga ana e tyre, por edhe nga raportimet e numrit të banorëve për familje më të vogël sesa është realisht.

Komisioni Kombëtar Rregullator, pasi vlerësoi tarifat e propozuara nga operatori mbi bazën e Metodologjisë të miratuar me vendim nr. 42, datë 9.12.2015 “Për miratimin e metodologjisë për vendosjen e tarifave për shërbimin e furnizimit me ujë dhe largim e përpunimin e ujërave të ndotura”, si dhe akteve të tjera rregullatore që lidhen me të, arrin në konkluzionin se tarifat e propozuara sipas analizës së kryer janë të bazuara dhe në zbatimim të kriterëve ligjore referuese lidhur me kostot e pranueshme dhe të justifikuar, si dhe përballeshmërinë, nuk janë të padrejta dhe të vendosura në kushtet e abuzimit me pozitën dominuese në treg të operatorit ekonomik në kuptim të ligjit nr. 9121, “Për mbrojtjen e konkurrencës”, të ndryshuar, dhe ligjin nr. 9902 “Për mbrojtjen e konsumatorëve”, për gjithë sa më sipër, në zbatim të neneve 13, 14 dhe 22, të ligjit nr. 8102 datë 28.3.1996 “Për kuadrin rregullator të sektorit të furnizimit me ujë dhe largimit e përpunimit të ujërave të ndotura”, të ndryshuar,

VENDOSI:

1. Miratimin e tarifave për shoqërinë Ujësjellës-Kanalizime Polican, si më poshtë:

Kategoria	Tarifat sipas vendimit Zona e shërbimit		
	Tarifë volumetrike për furnizimin me ujë	Tarifë volumetrike për KUN-in	Tarifë fikse
	Lekë/m ³	Lekë/m ³	Lekë/muaj/lidhje
Konsumatorë familjarë	50	12	100
Konsumatorë publikë	100	15	100
Konsumatorë privatë	110	15	100

Uji me shumicë UK Berat Kuçovë	4	-	-
Uji me shumicë UK Skrapar	6	-	-

2. Objektivat e treguesve kryesorë të performancës të vitit 2019 për shoqërinë UK Poliçan të jenë:

Treguesit e Performancës	Njësia	Niveli i objektivit të përcaktuar nga ERRU-ja
Uji pa të ardhura	%	32.6
Mbulimi i kostove O&M	%	79
Mbulimi i kostove totale	%	72
Niveli i matjes	%	90.5
Vazhdimësia e FU-së	orë/ditë	24
Efikasiteti i stafit	staf/1000 lidhje	6.7
Mbulimi me ujë	%	71.8
Mbulimi me KUN-in	%	69.5
Norma e arkëtimit	%	88.4

3. Pagesa rregullatore vjetore për shoqërinë Ujësjellës-Kanalizime Poliçan sh.a. do të jetë 0.6% e të ardhurave vjetore të parashikuara nga aktiviteti.

4. Lidhjen e kontratës me UK Poliçan brenda 30 ditëve nga data e njoftimit sipas pikës 4, të nenit 22, të ligjit nr. 8102.

5. Vendimit nr. 13, datë 31.3.2015 për UK Poliçan si dhe vendimi nr. 10, datë 21.5.2014 për NJA Vërtop (ish-pjesë e UK Berat Kuçovë), shfuqizohen.

6. Ky vendim hyn në fuqi më datë 1.4.2019 dhe është i vlefshëm deri në miratimin e tarifave të reja. Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Ndriçim Shani